

EEN FEEST IN HET DONKER – ESTHER 3

In het boek Esther gaat in hoofdstuk 3 de zon onder voor Mordechai en voor alle Joden met hem. Het wordt heel donker. We zagen al eerder dat de Naam van God in dit boek niet voorkomt, maar nu de vervolging de kop opsteekt wordt het wel heel duister. Het boek Esther schetst een wereld waarin

brutalen de halve wereld hebben. Rechtvaardigen (zoals Mordechai) krijgen het zwaar, terwijl Haman zonder verdere reden wordt verhoogd. Mordechai had een aanslag op de koning voorkomen. Met zijn eerlijkheid had hij zijn nek uitgestoken. Het staat zelfs opgetekend in de Kronieken van de koning. Als het openbaar komt hoe de geschiedenis is gegaan wordt niet hij maar Haman verhoogd.

Herken jij het beeld dat de schrijver van Esther schetst van een wereld waarin onrecht en oneerlijkheid de boventoon voeren? Welk onrecht springt voor jou op dit moment het meest in het oog?

Mordechai staat in de poort als Haman voorbij komt. Iedereen buigt zich voor Haman. Dat hoorde bij de Perzische cultuur: je boog voor een meerdere. Het enige dat Mordechai niet doet is knielen voor Haman. Voor hem gaat knielen voor Haman in tegen het tweede gebod. Daarin staat dat je je knie niet mag buigen voor iets of iemand die zich als een god laat vereren. Mordechai slaat de verering van Haman structureel over en dat zet kwaad bloed.

U zult voor uzelf geen beeld maken, geen enkele afbeelding van wat boven in de hemel, of beneden op de aarde of in het water onder de aarde is. U zult zich daarvoor niet neerbuigen, en die niet dienen, want Ik, de HEERE, uw God, ben een na-ijverig God, Die de misdaad van de vaders vergeldt aan de kinderen, aan het derde en vierde geslacht van hen die Mij haten, maar Die barmhartigheid doet aan duizenden van hen die Mij liefhebben en Mijn geboden in acht nemen. Exodus 20:4-6 (tweede gebod)

Mordechai komt als enige in het boek Esther in woord en daad vanaf het begin uit voor zijn geloof. In de Bijbel lezen we vaker dat mensen die God volgen te maken krijgen met tegenstand. Niet-gelovigen lijken daardoor soms veel meer voorspoed te ervaren dan mensen die geloven (Psalm 73). Herken je dat in je eigen leven? Hoe ga je daarmee om?

Mordechai komt openbaar als een rechtgeaarde Jood die God wil vrezen. Het levert hem vijandschap op. Voor we verdergaan moeten we eerst onze aandacht op Haman richten. Haman was een Agagiet. We zagen al dat dat een soort signaalwoord is. Hij is een nakomeling van koning Agag van Amalek (1 Samuël 15). De Amalekieten hadden Israël op een laffe wijze proberen uit te moorden door hen van achteren aan te vallen. De strijd zou voor altijd tegen Amalek zijn. Hoe komt Israël dan steeds in botsing met dit soort vijanden, vraag je je misschien af? Er is altijd wel weer een volk of een groep met mensen die niets liever zou zien dan dat de Joden worden uitgemord. De wereldgeschiedenis hangt voor de Joden aan elkaar van pogroms, kristalnachten, vervolgingen en een Shoah (holocaust).

Ook vandaag is Gods tegenstander bezig Gods volk kapot te maken. Kun je naast de voorbeelden die in de tekst genoemd worden, nog andere manieren noemen waarop hij dit doet? Kun je aangeven hoe hij in jouw eigen leven probeert je bij God vandaan te trekken?

Toen het volk Israël kwetsbaar door de woestijn heentrok na de uittocht uit Egypte overvielen de Amalekieten hen al. En die dreiging is gebleven tot koning Saul in 1 Samuël 15 de opdracht krijgt om eens en voorgoed met de Amalekieten af te rekenen. Heel het volk Amalek moet met de ban geslagen worden en ook koning Agag zal moeten worden gedood. Maar wat doet Saul? Hij laat Agag in leven en spaart de buit. Saul de zoon van Kis is ongehoorzaam aan Gods opdracht en weigert definitief af te reken met de aartsvijand van Gods volk. En nu eeuwen later komen we een nakomeling van Agag tegen die het opnieuw moet opnemen tegen een nakomeling van Kis (Esther 2:5). Dat zit erachter als Haman een Agagiet genoemd wordt: dit is niet zomaar iemand, dit is iemand die vanwege zijn achtergrond al vijandig staat tegenover Israël. De aartsvijand van Gods volk verheft zich weer en probeert Gods volk kapot te maken. Hier in Esther 3 is Gods tegenstander bezig om Gods volk te vernietigen.

*Pesach en Jom Hashoa vallen
in dezelfde maand.*

Vandaag is de duivel nog steeds in de weer om de kerk van God af te breken. In het Westen gaat het echter niet om directe vervolging omdat je naar de kerk gaat. In onze cultuur probeert de duivel je te verslappen door je aandacht te richten op materialisme. We willen steeds grotere en duurdere spullen. We meten iemands status af aan zijn huis of haar auto. We halen onze zekerheid uit onze financiële positie. We kopen onze

gezondheid in, we verzekeren ons tot de dood, we stoppen veel geld in ons pensioen terwijl we niet zeker weten of we dat ooit zullen halen. Ondertussen trekt de duivel onze aandacht af van God en de gemeente. Hij ziet het liefst slappe gelovigen die bij een zuchtje tegenwind hun geloof vaarwel zeggen. Hij maakt door kerkelijke verdeeldheid de gemeente stuk.

Er is een verschil tussen de gifslang en de wurgslang. De gifslang bijt je, je voelt het gif kruipen en als je geen tegengif krijgt ga je dood. De wurgslang slaat (soms bijna ongemerkt) een slag van zijn lijf om je heen en op enig moment knijpt hij alle leven uit je.

Wordt onze kerk meer aangevallen door de gifslang of door de wurgslang? Hoe zie je dat?

Haman beraamt een gruwelijk plan om niet alleen Mordechai maar ook heel het Joodse volk van de aardbodem weg te vagen. Omdat het plan zo gruwelijk is, is het des te opvallender dat de schrijver juist aandacht heeft voor schijnbaar nietszeggende zaken. Eerst vertelt hij de exacte datum waarop de gruweldaad moet worden voltrokken (vers 7) en vervolgens vertelt hij ook nog op welke datum dit bericht wereldkundig gemaakt moest worden (vers 12). Is het nodig dat we dit exact weten? Wat voegt dat toe aan het gruwelijke verhaal? Ogenschijnlijk niets, maar schijn bedriegt. Juist deze data brengen ons op het spoor van God die handelt. Laten we beginnen met de datum waarop een en ander zich moet voltrekken. Haman gelooft blindelings in het lot. Een grote onpersoonlijke, onkenbare macht stuurt volgens hem de gebeurtenissen in deze wereld. Overtuigd als hij is van de kracht van het lot werpt hij de dobbelstenen om te zien wanneer hij zijn duivelse plan ten uitvoer kan brengen. Hij zal wel geërgerd opgekeken hebben toen het lot duidelijk maakte dat hij bijna een jaar moest wachten voordat hij z'n plannen tot uitvoering kon brengen. Voor Haman was dit niets anders dan een nare streek van het noodlot. Maar voor de Joden was dit jaar juist een teken van genade: ze krijgen een jaar de tijd om zich voor te bereiden! Dat is het eerste wat we kunnen afleiden uit deze schijnbaar nietszeggende datum: God houdt Haman aan de teugel en behoedt hem ervoor dat hij zijn plan direct ten uitvoer kan brengen. En ironisch genoeg doet Hij dat door gebruik te maken van het bijgeloof van Haman zelf.

Zoek op Zacharia 2:8. Hoe hoort deze tekst bij Esther 3?

Haman laat het lot werpen. Hiermee komt ook de astrologie en de occulte verbinding in beeld. Haman staat niet op zichzelf, hij heeft zich met de pur gesteld in de macht van de boze met alle gevolgen van dien. Vandaag wordt voodoo populairder. Het is een manier om anderen op afstand te beschadigen. Ken je mensen om je heen die zich bezig houden met occulte praktijken? Geloof je dat God je tegen dat soort machten beschermt?

Er is nog een tweede vertrager in de tekst: het edict van Haman wordt uitgevaardigd op de 13e van de eerste maand. Dat zegt ons niet zoveel, maar het is wel belangrijk. De 13e van de eerste maand is namelijk de dag voor het Joodse Pesachfeest. De dag voordat het Paaslam geslacht gaat worden. Probeer je eens voor te stellen: de Joden krijgen de ene dag te horen dat ze binnen een jaar vernietigd zullen worden en de volgende dag moeten ze feest vieren. Wat voor feest zal dat geweest zijn? Lachende gezichten? Gezelligheid? Natuurlijk niet. Er hing een geweldige schaduw over het Paasfeest van dit jaar. Misschien is de gedachte wel geopperd om het feest maar af te gelasten. Dat zou niet gek zijn. Maar toch, toch viert het volk feest die 14e van de eerste maand. Hoe hun gedachten ook geweest zullen zijn. Wat ze ook gevoeld zullen hebben. Ze vieren midden in een diepe duisternis het Paasfeest: het feest dat God een bevrijder is, omdat Hij zijn volk bevrijdt uit de slavernij van Egypte. Zou dat niet juist ook het medicijn zijn geweest voor deze verslagen Joden? Diep terneergeslagen eten ze het Paaslam, de bittere kruiden, het brood en de wijn, en horen ze het verhaal van de wonderlijke bevrijding uit Egypte ... en zo worden ze midden in hun hopeloosheid helemaal gericht op God die bevrijdt. In de diepst mogelijke ellende vieren zij het Paasfeest en worden ze zo bepaald bij God die belooft Zijn volk te zullen redden. Hoe zal Hij redden? Geen flauw idee. Wanneer zal Hij redden? Geen flauw idee. Maar Hij redt. Hij bevrijdt. Dat bewijst dat brood en die wijn. Dat bewijst het lam dat geslacht is. Zo vieren wij misschien ook best weleens avondmaal, de maaltijd die toch ook ontstaan is tijdens de Paasmaaltijd. Zijn we altijd blij? Misschien niet. Misschien zijn we wel ziek. Misschien hebben we wel intens verdriet. Misschien zijn we bang voor de toekomst.

Het volk viert midden in de ellende het feest van de uittocht en wordt zo herinnerd aan Gods reddende ingrijpen. In de uitleg wordt de lijn doorgetrokken naar de avondmaalsviering in onze kerken. Praat met elkaar door over de vraag hoe je het avondmaal beleeft. Daarbij kun je denken aan de volgende vragen: Zie je ernaar uit om het te vieren? Hoe ervaar jij de vieringen zelf? Kun je aangeven op welke manieren je tijdens de viering gesterkt wordt in je geloof? Is het belangrijk dat je de maaltijd viert met broers en zussen, en waarom wel/niet?

Misschien maak je je zorgen over de toekomst van je generatie. De oorlogen die er woeden, het klimaat dat verandert, de huizenmarkt die krap blijft en nog veel andere nare berichten uit het nieuws laten je trillen. Als je 's zondags in de kerk komt roept Jezus je aan tafel. Dat is een plek licht in het donker.

HET AVONDMAAL IS EEN PLEK LICHT IN HET DONKER

Psalm 23 zegt dat God de tafel aanricht tegenover mijn tegenstanders. Zo is het in de kerk ook. De week voor het avondmaal is er daarom altijd gedoe. De duivel zit nooit stil. Gods bevrijdende werk is altijd aangevochten en dat zal tot de verschijning van Jezus zo

blijven. En onderweg versterkt de Heer ons. Hij geeft ons uit Jezus' Hand brood en wijn. Hij liet Zijn bloed vloeien om ons te redden. Midden in dit leven, waarin brutalen de halve wereld hebben, waarin het er vaak onrechtvaardig aan toe gaat, waarin Gods tegenstander bezig is Gods volk kapot te maken, dekt de Here Jezus de tafel en nodigt ons uit. Nu hoeven we niet langer stuk te lopen op het onrecht van deze wereld. Nu hoeven we niet langer angst te hebben voor Gods tegenstander. Nu mogen we aan tafel zitten bij de Here Jezus Christus en Zijn liefde proeven en hoop ontvangen.